

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

 Олексій ЗОРЯ

«02» вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

навчальна практика СТАТИСТИКА

(вид, назва практики)

освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування

спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

галузь знань 07 Управління та адміністрування

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Полтава
2024-2025 н.р.

Розробник:

Алла Рудич, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
к.е.н., доцент

Робоча програма практики розглянута та схвалена на засіданні кафедри фінансів,
банківської справи та страхування

Протокол від «02» вересня 2024 року № 1.

Робоча програма практики схвалена радою з якості вищої освіти спеціальності
072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Протокол від «02» вересня 2024 року № 1.

Голова ради з якості вищої освіти
спеціальності 072 Фінанси, банківська
справа, страхування та фондовий ринок

Світлана ЗОРЯ

1. Опис практики

Опис навчальної практики Статистика

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти 072ФБССФР_бд_24
Загальна кількість годин	90
у тому числі самостійної роботи	30
Кількість кредитів	3
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова
Рік навчання (курс)	1
Семестр	2
Вид підсумкового контролю	диференційований залік

2. Заплановані результати навчання

Метою навчальної практики «Статистика» є поглиблене ознайомлення здобувачів вищої освіти із прийомами та методами статистичних досліджень економічно-фінансових явищ і процесів, набуття навичок самостійної роботи з масовими статистичними даними суспільно-економічної сфери.

Завдання навчальної практики «Статистика»:

- систематизація, закріплення та поглиблення теоретичних і практичних знань щодо методики й організації проведення статистичного дослідження за його окремими етапами;
- практичне опрацювання конкретних методик статистичного дослідження на основі індивідуальних практичних завдань;
- набуття досвіду здійснення необхідних розрахунково-обчислювальних операцій;
- закріплення навичок формулювання висновків за результатами дослідження у статистичних термінах та їх економічно-фінансової інтерпретації;
- формування професійних умінь та навичок, розвиток професійних якостей особистості майбутнього фахівця сфери фінансів.

Результати проходження практики:

компетентності:

загальні:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК10. Здатність працювати у команді.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК12. Здатність працювати автономно.

Фахові:

ФК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

ФК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система та страхування).

ФК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

ФК12. Здатність використовувати теоретичний і методичний інструментарій фінансового, облікового, статистичного та інвестиційного забезпечення розвитку підприємств аграрної сфери й інших галузей економіки

Програмні результати навчання:

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система та страхування).

ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань. ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

ПР24. Визначати місце і значення облікової, аналітично-цифрової, статистичної та інформаційної систем у забезпеченні діяльності суб'єктів господарювання

3. Програма навчальної практики

Тема 1. Організація статистики в Україні. Організація єдиної системи обліку та статистики в Україні. Нормативно-інструктивна база проведення статистичних досліджень в Україні. Закон України «Про офіційну статистику» URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2524-20#Text>. Форми державних спостережень. Ознайомлення із сайтом Державної служби статистики URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>. та сайтом Головного управління статистики в Полтавській області URL: <https://www.pl.ukrstat.gov.ua/>. можливості використання статистичних методів у повсякденній роботі фахівця з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Тема 2. Статистична звітність. Способи збору інформації. Організаційні форми, види і способи статистичного спостереження. Форми статистичного спостереження: перепис, облік, спеціальні спостереження, опитування, звітність. Суцільні та несуцільні спостереження. Форми державних спостережень. Категорії та поняття статистики (статистична сукупність, одиниці сукупності, статистичні ознаки, варіація, варіанти, частоти, статистична закономірність). Види, реквізити, порядок складання та подачі статистичної звітності суб'єктами економіки. Табелі складання форм статистичної звітності. Помилки статистичного спостереження та способи їх контролю.

Тема 3. Вибіркове спостереження. Організація вибіркового спостереження. Етапи проведення вибіркового дослідження. Визначення генеральної та вибіркової сукупності для конкретних видів статистичного дослідження. Обсяг вибірки. Способи відбору одиниць до вибіркової сукупності: випадковий, цілеспрямований, механічний, серійний (кластерний), багатоступеневий (комбінований), типовий, метод квот, стихійної вибірки, метод «снігового клубка». Помилки вибіркового спостереження, їх визначення при різних способах відбору. Помилки репрезентативності: систематичні, випадкові.

Тема 4. Складання робочих документів статистичного спостереження соціально-економічних явищ. Способи збору інформації. Організаційні форми, види і способи статистичного спостереження. Робочі документи статистичного спостереження: план спостереження, програма спостереження, статистичні формуляри та допоміжні документи. Помилки статистичного спостереження (реєстрації та репрезентативності, випадкові та

систематичні). Арифметичний і логічний контроль результатів спостереження на наявність помилок. Носії первинної інформації, допоміжні документи.

Тема 5. Проведення статистичного спостереження. Види опитування: анкетування, інтерв'ю, експертна оцінка. Принципи проведення опитування. Вимоги до складання анкет. Класифікація питань, що використовуються в анкетах. Способи розповсюдження анкет. Завдання і принципи інтерв'юера. Проведення анкетування, зведення та класифікацію його результатів. Попередня підготовка зібраних в ході дослідження даних до аналізу: перевірка, узагальнення, систематизація, обробка, підсумовування даних і представлення їх у формі статистичних таблиць.

Тема 6. Зведення та групування даних спостереження. Ряди розподілу та їх елементи. Варіаційні, атрибутивні та ранжирувані ряди розподілу. Дискретні та інтервальні варіаційні ряди. Статистичне групування, його суть і завдання. Види статистичних групувань: структурне, типологічне, аналітичне, просте, комбінаційне, вторинне. Методологія статистичних групувань. Послідовність побудови інтервального ряду розподілу. Групувальні ознаки. Класифікація та розподіл на групи в статистиці. Особливості групування малих сукупностей. Обчислення статистичних характеристик ряду розподілу.

Тема 7. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків. Формування на основі спостереження факторних та результативних ознаки. Використання однофакторного та багатфакторний (множинний) аналізу: дисперійного та кореляційно-регресійного, за оперативними даними роботи підприємств Полтавської області. Види взаємозв'язків соціально-економічних явищ. Аналітичне групування. Формування ті інтерпретація висновків за результатами обчислень, обґрунтування заходів покращення стану досліджуваних взаємозв'язків між факторами впливу.

Тема 8. Аналіз динаміки. Тенденції розвитку. Статистичні ряди динаміки, їх види та правила побудови. Види рядів динаміки. Побудова за даними звітності інтервальних рядів динаміки та обчислення аналітичних показників (абсолютний приріст, коефіцієнт та темп зростання, темп приросту, абсолютне значення 1% приросту): базисних, ланцюгових та середніх рівнів. Поняття тенденції розвитку. Прийоми аналізу рядів динаміки: укрупнення періодів; ковзна середня; аналітичне вирівнювання. Характеристика основної тенденції, екстраполяція досліджуваного явища. Прийоми обробки динамічних рядів: приведення до однієї основи, змикання ряду, екстраполяція, інтерполяція. Статистичні прийоми виміру сезонних коливань. Коефіцієнти сезонності.

Тема 9. Індексний метод. Статистичні індекси, методика їх обчислення та зміст. Завдання індексного аналізу. Індивідуальні та загальні індекси. Територіальні індекси, особливості їх обчислення. Агрегатний індекс як основна форма індексу. Система індексів для характеристики динаміки складного явища. Індеси середніх величин. Взаємозв'язок між окремими соціально-економічними індексами; система індексів показників рівня життя та бідності: Індеси злиденності населення; Індекс Джині (індекс нерівності або індекс справедливості); Всесвітній індекс багатовимірної бідності – відповідно до цілей Сталого розвитку.

Тема 10. Статистичні графіки, таблиці, карти. Статистичні таблиці, їх види та правила оформлення. Основні елементи статистичної таблиці: підмет і присудок. Правила оформлення таблиць. Графічний метод. Використання графічного методу в статистичних дослідженнях. Основні елементи статистичного графіка. Поле графіка. Геометричні знаки. Просторові орієнтири. Масштабні орієнтири. Експлікація графіка. Діаграми. Картограми. Картодіаграми. Лінійна діаграма. Стовпчикові діаграми. Різновиди стовпчикової діаграми: гістограма. Стрічкові діаграми. Секторні діаграми. Прямокутні діаграми. Квадратні діаграми. «Знак Варзара». Колові діаграми. Радіальні діаграми: замкнуті і спіральні. Метод фігур-знаків. Картограми і картодіаграми. Правила побудови графіків. Вибір оптимального виду графічного зображення різних статистичних даних (ряди розподілу, середні величини, ряди динаміки, сезонні коливання тощо). Можливості наочного представлення результатів статистичного дослідження за допомогою презентації.

4. Структура (тематичний план) навчальної практики Статистика

Назви тем	Кількість годин		
	денна форма здобуття освіти		
	072ФБССФР_бд_24		
	усього	у тому числі	
		навчальні заняття	самостійної роботи
Тема 1. Організація статистики в Україні	9	6	3
Тема 2. Статистична звітність	9	6	3
Тема 3. Вибіркове спостереження	9	6	3
Тема 4. Складання робочих документів статистичного спостереження соціально-економічних явищ	9	6	3
Тема 5. Проведення статистичного спостереження	9	6	3
Тема 6. Зведення і групування статистичних даних	9	6	3
Тема 7. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків	9	6	3
Тема 8. Аналіз динаміки. Тенденції розвитку.	9	6	3
Тема 9. Індексний метод	9	6	3
Тема 10. Статистичні графіки, таблиці, карти.	9	6	3
Усього годин	90	60	30

5. Індивідуальні завдання з практики

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти направлена на закріплення теоретичного матеріалу та практичних навичок в розрізі тем передбачених робочою програмою по навчальній практиці «Статистика». Кожен здобувач на початку проведення практичної підготовки отримує індивідуальне завдання.

Індивідуальне завдання передбачає виконання типових задач відповідно до збірника завдань для проведення практичної підготовки, які виконуються для індивідуальних змодельованих ситуацій та на індивідуальних вихідних даних. Зміна варіанту може здійснюватися відповідальним викладачем від кафедри (керівником практичної підготовки від вищого навчального закладу).

Метою виконання індивідуального завдання є навчання здобувачів вищої освіти застосовувати знання щодо цілісного уявлення про організацію статистичного дослідження та набуття практичних навичок щодо його проведення.

Завданням виконання індивідуального завдання являється озброєння майбутнього фахівці глибокими теоретичними знаннями та необхідними практичними навичками для прийняття обґрунтованих рішень щодо підвищення ефективності діяльності суб'єкта господарювання.

Кожний варіант індивідуального завдання містить практичне завдання, яке супроводжується теоретичною частиною, тобто поясненням методики використання окремих прийомів, способів і методів статистичного дослідження. При розв'язанні завдання необхідно виконати розрахунки, сформулювати висновки за результатами дослідження у статистичних термінах та дати їх економічну інтерпретацію.

6. Вимоги до баз практики

Реалізація навчальної практики зі статистики передбачає використання наступних засобів навчання:

- персональні комп'ютери, під'єднані до мережі Internet;
- програмне забезпечення: OS Windows, MS Office, PowerPoint, хмарні додатки Google;
- Internet- браузер, мережа Wi-Fi, доступ до інтернет-ресурсів, онлайн платформи Zoom, Google Meet;

- мультимедійне обладнання (проектор), дошка аудиторна, АСУ ПДАУ, електронний ресурс на платформі LMS Moodle, репозитарій ПДАУ.

Перелік інструментів, обладнання, устаткування та програмного забезпечення, потрібного для вивчення навчальної дисципліни, забезпечує навчально-наукова лабораторія кафедри фінансів, банківської справи та страхування ауд. 425.

Навчальна практика не передбачає проведення виїзних навчальних занять в банківських установах, страхових компаніях, податковій службі, митній службі.

7. Організація проведення практики

Функції організаторів, керівників та учасників навчальної практики визначаються Положенням про проведення практики студентів. Заходи, пов'язані з організацією навчальної практики здобувачів вищої освіти, визначаються наказом ректора Університету про проведення практики здобувачів вищої освіти.

Навчальна практика проводиться для академічної групи. Навчальна практика здобувачів вищої освіти денної форми навчання здійснюється тривалим окремим періодом у межах навчального року.

Керівник навчальної практики від кафедри:

- розробляє методичне забезпечення практики здобувачів вищої освіти;
- проводить студентам інструктаж із безпеки життєдіяльності;
- забезпечує якість проходження практики студентів згідно з її програмою;
- розробляє та видає індивідуальні завдання здобувачам вищої освіти;
- здійснює контроль за виконанням програми практики та термінами її проходження;
- перевіряє щоденники навчальної практики та оцінює результати її проходження здобувачами вищої освіти;
- подає звіт керівника навчальної практики на кафедру та керівнику виробничої практики навчального відділу;
- здійснює виконання інших функцій, визначених законодавством та внутрішніми нормативно-правовими актами Університету.

Здобувачі вищої освіти, які проходять навчальну практику, зобов'язані:

- ознайомитися з програмою практики;
- отримати документи для проходження практики;
- пройти інструктаж із безпеки життєдіяльності та дотримуватися правил безпеки життєдіяльності;
- виконувати завдання, передбачені програмою практики;
- оформити звітну документацію з практики та подати її керівнику практики від кафедри.

Наказом ректора університету про проведення навчальної практики здобувачів вищої освіти визначається:

- місце та період проведення практики;
- список здобувачів вищої освіти;
- керівники практики від кафедри, відповідно до запланованого навчального навантаження;
- дата проведення семестрового контролю з практики та терміни звітування за її результатами;
- посадова особа, на яку покладено загальну організацію практики та контроль за її проведенням на факультеті.

8. Вимоги до звітної документації з практики

Основними організаційно-методичними документами, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти і керівників практики, є наскрізна програма практики та робоча програма практики. Форми звітної документації визначаються наскрізною та робочою програмами практики.

За результатами проходження навчальної практики здобувачем вищої освіти подається керівнику практики від кафедри для перевірки та оцінювання щоденник. У щоденнику практики здобувач вищої освіти у хронологічному порядку відображає зміст виконуваної ним роботи під час практики з коротким її аналізом. Щоденник практики містить календарний план проходження практики, основні етапи виконання графіка практики та кількість годин, відведених на виконання завдань. Після подачі здобувачем вищої освіти щоденника на кафедру він перевіряється, рецензується та підписується викладачем-керівником практики, який висвітлює позитивні й негативні аспекти, загальну оцінку роботи студента. Щоденник практики обов'язково підписується керівниками практики.

9. Підведення підсумків практики і оцінювання її результатів

Протягом навчальної практики студентом виконуються завдання під час аудиторних занять та в межах самостійної роботи. Виконані завдання здаються керівнику навчальної практики для перевірки та оцінювання.

До переліку завдань навчальної практики відносяться відгуки про проведені екскурсії.

За підсумками навчальної практики проводиться семестровий контроль у формі диференційованого заліку, який виставляється в останній день практики.

Оцінювання її результатів здійснюється керівником практики від кафедри на підставі повноти та якості виконання студентом програми практики, оформлення та змістовності наповнення щоденника практики.

Схема нарахування балів з навчальної практики «Статистика»

Назви тем	Кількість балів			
	виконання завдань на практичних заняттях	індивідуальні завдання самостійної роботи	щоденник	Разом
Тема 1. Організація статистики в Україні	5	3		8
Тема 2. Статистична звітність	5	3		8
Тема 3. Вибіркове спостереження	5	3		8
Тема 4. Складання робочих документів статистичного спостереження соціально-економічних явищ	5	3		8
Тема 5. Проведення статистичного спостереження	5	3		8
Тема 6. Зведення і групування статистичних даних	5	3		8
Тема 7. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків	5	3		8
Тема 8. Аналіз динаміки. Тенденції розвитку.	5	3		8
Тема 9. Індексний метод	5	3		8
Тема 10. Статистичні графіки, таблиці, карти.	5	3		8
Оформлення щоденника			20	20
Разом	50	30	20	100

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання.

Шкала і критерії оцінювання
Виконання завдань на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	При виконанні завдання розрахунки виконані без помилок, висновки розкривають сутність аналізованих фінансових явищ і процесів. Здобувач проявив високий рівень навичок та вмінь володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів; знань та розумінь економічних категорії, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; може володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем; застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем; виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення. Студент може застосовувати набуті знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати, що дає можливість високо оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах навчальної практики.
4	Завдання в цілому виконано успішно – розрахунки виконані з незначними помилками, у висновках допущені незначні неточності та/або не висвітлені окремі аспекти аналізу. Здобувач проявив достатньо високий рівень навичок та вмінь володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів; знань та розумінь економічних категорії, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; може володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем; застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем; виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення. Студент може застосовувати набуті знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати, що дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання даної навчальної практики.
3	Завдання в цілому виконано з помилками, у висновках допущені незначні неточності та/або не висвітлені окремі аспекти аналізу, мають місце узагальнення. Здобувач проявив достатньо добрий рівень навичок та знань застосовувати загальнонаукові та спеціальні методи дослідження фінансових процесів; знань та розумінь економічних категорії, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; може володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем; застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем; виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення. Студент частково може застосовувати набуті знання для розв'язання практичних завдань, що дає можливість задовільно оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчальної практики.
2	Завдання виконано менш ніж на 50 %. Допущені принципові помилки у розрахунках

Кількість балів	Критерії оцінювання
	та/або відповідях. Здобувач вищої освіти проявив низький рівень: навичок застосовувати відповідні загальнонаукові та спеціальні методи дослідження фінансових процесів; знань та розумінь економічних категорії, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; може володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем; застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем; виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення, що дає можливість низько оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчальної практики.
1	Відсутність виконаного завдання або завдання виконано менш ніж на 20 %. Допущені принципові помилки у розрахунках та/ або відповідях. Здобувач вищої освіти проявив незадовільний рівень володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів; знань та розумінь економічних категорії, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; може володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем; застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем; виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчальної практики.
0	Відсутність виконаного завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.

Індивідуальні завдання самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	Здобувач проявив високий рівень володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів; знань та розумінь економічних категорії, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; може володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем; застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем; виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення, що дає можливість високо оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної навчальної практики.
2	Здобувач вищої освіти проявив добрий рівень володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів; знань та розумінь економічних категорії, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; може

Кількість балів	Критерії оцінювання
	володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем; застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем; виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення, що дає можливість відносно високо оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної навчальної практики.
1	Здобувач вищої освіти проявив задовільний рівень володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів; знань та розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; може володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем; застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем; виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення, що дає можливість задовільно оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах навчальної практики.
0	Здобувач вищої освіти проявив незадовільний рівень знань, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.

Оформлення щоденника

Кількість балів	Критерії оцінювання
17-20	оформлено повністю;
13-16	оформлено повністю, але з виправленнями, закресленням;
9-12	оформлено повністю, але з виправленнями, закресленням; узагальнено записи роботи, відсутні записи завдань
5-8	оформлено не повністю, з помилками, узагальнено записи роботи, відсутні назви завдань, пропущені хронологічні записи
1-4	оформлено не повністю, з помилками, не повний запис роботи, записано не всі дні практики;
0	не заповнено щоденник або його відсутність

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Дорогань-Писаренко Л. О., Єгорова О. В., Рудич А. І. Статистика : навч. посіб. Полтава: РВВ ПДАУ, 2021. 300 с. URL: <https://dspace.pdau.edu.ua/server/api/core/bitstreams/93ab3912-7596-495a-8c4f-a6930c4c0d6/content>.
2. Єрмоленко О. А., Лисьонкова Н. М. Соціально-економічна статистика : конспект лекцій. Харків: УкрДУЗТ, 2023. 92 с. URL: <http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/15395/1/%D0%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9.pdf>.
3. Мармоза А.Т. Статистика : підруч. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 602 с. URL : https://book-ye.com.ua/catalog/ekonomika/ekonomichna-tatystyka/?gclid=EAIaIQobChMI5Jvag4vPgQMVLEJBAh2RfAv-EAQYBCABEGlw8_D_BwE.

4. Паянок Т. М., Задорожня Т.М. Статистичний аналіз даних : навч. посіб. Ірпінь : Університет державної фіскальної служби України, 2020. 312 с. URL : <https://dpu.edu.ua/elektronni-resursy/korysni-posylannia/fakhovi-periodychni-vydannia?view=article&id=2066&catid=2>.

Допоміжні

1. Бодаковський В. Теоретико-прикладні засади функціонування фінансової системи України. *Via Economica*, 2024. №4. С. 19-27. URL: <https://doi.org/10.32782/2786-8559/2024-4-3>.

2. Батрак О. В., Тарасенко І. О., Апацький В. В. Статистичний інструментарій аналізу фінансової стійкості банків України. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2024. № 3 (69). С. 25-38. URL: <https://stud.knutd.edu.ua/bitstream/.pdf>.

3. Бездушна Ю. С., Замлинський В. А., Замлинська О. В., Щуровська А. Ю. Роль звітності та статистики в капіталізації активів підприємств та національного багатства. *Innovation and Sustainability*. 2022. № 3. С. 103-109. URL: <http://lib.osau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4412>.

4. Гончар О. В. Забезпечення якості статистичної інформації: методологія та організація: монографія. Київ: Формат, 2019. 369 с. URL: http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2019_1/075-080.pdf.

5. Задорожна Р. П. Методологічні особливості відображення фінансового сектору в системах макроекономічної статистики. *Збірник наук. праць Черкаського державного технологічного університету*. Серія: Економічні науки № 58, 2020. URL : <https://er.chdtu.edu.ua/handle/ChSTU/1703>.

6. Про офіційну статистику : Закон України № 2524-IX від 16.08.2022. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2524-20#Text>

7. Про інформацію : Закон України № 2658-XII від 02.10.92, ВВР, 1992. №48, ст.651. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.

8. Судакова О., Устименко Б., Пінясов В. Статистичне дослідження фінансово-економічних показників діяльності підприємств в Україні. *Економіка та суспільство*, 2022. (22). URL : <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-22-43>.

9. Судакова О. І., Янченко В. В., Ярлік Т. В. Статистичне дослідження сучасного стану підприємницької діяльності у галузі промисловості України. *Становлення та особливості регулювання соціально-економічного розвитку країни*: матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конферен., м. Київ, 7 листопада 2020 р. Київ, 2020. С. 131–135. URL : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/105>.

8. Семенець А., Тюріна Д., Кузькін Є, Ярмак О. Статистичне дослідження формування доходів місцевих бюджетів в умовах. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 1(36), 2021. 310–319. URL : <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v1i36.227916>.

9. Солодухін С. В., Ісаєнко О. М., Хорошун В. В. Методи економіко-статистичних досліджень : навч. посібн. ВНЗ. Запоріжжя : Запорізь. держ. інж. акад. 2020. 132 с.

Інформаційні ресурси

1. Електронний репозитарій Полтавського державного аграрного університету. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080>.

2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.

3. Офіційний сайт Міністерства Фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.

4. Офіційний сайт Національного банку України URL : <http://www.bank.gov.ua>.

5. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <https://me.gov.ua/?lang=uk-UA>.

6. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

7. Науковий журнал «Статистика України». URL: <http://nasoa.edu.ua/pidrozdily/redaktsijno-vydavnychij/su/>.

8. Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України. URL: <http://ief.org.ua>.

9. Інститут економічних досліджень та політичних консультацій. URL: <http://www.ier.com.ua>.

10. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

Набір даних/Dataset

11. <https://www.kaggle.com/datasets>.

12. <http://mlr.cs.umass.edu/ml/>.

13. <https://github.com/awesomedata/awesome-public-datasets>.

14. <https://www.data.gov/>.

15. <https://data.gov.uk/>.

16. <http://data.worldbank.org/>.